

การพัฒนาผ้าท้องถิ่นที่มีผลต่อการเลี้ยงนกเขาชวา ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*

THE DEVELOPMENT OF LOCAL FABRICS AFFECTING THE FARMING OF ZEBRA DOVES IN THREE SOUTHERN BORDER PROVINCES

สุพัตรา รุ่งรัตน์

Supattra Rungrut

ซุลฟีกอร์ มาโซ

Sulfikor Maso

ยุทธนา กาเด็ม

Yutthana Kadem

มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Yala Rajabhat University, Thailand

E-mail: supattra.i@yru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า 2) ศึกษาระดับความต้องการของผู้เลี้ยงนกเขาชวาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนารูปแบบและตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมนำมาใช้ ประกอบกรรณนกเขาชวา ศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ได้แก่ ปราชญ์ผู้เลี้ยงนกเขาชวา ที่เป็นผู้ประกอบการฟาร์มนกเขาชวาในพื้นที่ และตัวแทนกลุ่มผู้ผลิตผ้าในท้องถิ่น จำนวน 9 ราย องค์กรภาคีความร่วมมือ ได้แก่ สมาคมนกเขาชวาเสียดภาคใต้ คณะกรรมการแข่งขัน ประธานชุมชน จำนวน 8 ราย รวมทั้งสิ้นจำนวน 17 ราย กลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณเป็นผู้ประกอบการเลี้ยงนกเขาชวาในจังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส รวม 373 ราย วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาและสร้างข้อสรุป ใช้สถิติเชิงพรรณนากับการวิจัยเชิงปริมาณ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาเชิงคุณภาพ ได้ข้อสรุปถึงความสำคัญกับเนื้อผ้า และสีผ้า ส่วนลวดลายและกลิ่นผ้าได้กล่าวถึงค่อนข้างน้อย เมื่อมีการแข่งขัน มักใช้สีธรรมชาติที่โดดเด่นเป็นสัญลักษณ์ให้จำได้ง่าย ส่วนการศึกษาเชิงปริมาณ สอดคล้องกันในลักษณะของการให้ความสำคัญกับเนื้อผ้า สี ลวดลาย และกลิ่น ตามลำดับ โดยเนื้อผ้า ทั้งในส่วนของผ้าคลุมกรงและผ้าสีชายผ้ารองกรงนกนิยมใช้ผ้าลายลูกไม้ ต้องการสีที่เป็นธรรมชาติ ราคาผ้าไม่เกิน 500 บาท ต่อชิ้น และใช้ภูมิปัญญาของ

* Received 10 August 2021; Revised 15 March 2022; Accepted 19 March 2022

ท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ เป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนารูปแบบผ้า และกำหนดราคาตามคุณภาพผ้า ส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการผลิตผ้าคลุมกรงนก เพิ่มช่องทางการขายออนไลน์เป็นแนวทางการตลาด

คำสำคัญ: การพัฒนาผ้าท้องถิ่น, นกเขาชวา, สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The Objectives of this research article were to 1) discover feature, scent, texture, color, and pattern of the fabric, 2) study the requirement level of the farmers in three southern border provinces for the feature, scent, texture, color, and pattern and 3) provide guidance for developing pattern and market of the local fabrics, the composite of zebra dove cage. It was both qualitative and quantitative study. The sample of the qualitative study consisted of 17 people who were local wisdoms, local fabric producers, agencies, and partnership organizations of fabric development in the three southern border provinces. The sample of the quantitative study was a group of zebra dove farmers from 373 farms in three southern border provinces: Yala, Pattani, and Narathiwat determined by using a ready-made random table. Qualitative data was analyzed by using content analysis and conclusion-building techniques. Quantitative research data was analyzed by using descriptive statistics. The research found that the texture and the color of the fabric was the most important while pattern and scent were relatively less important. Whenever the competition was held, they usually used fabric with natural colors as it was easy to recognize. Furthermore, the result of the quantitative study corresponded to the qualitative one in terms of feature, color, pattern and scent of the fabric respectively. Birdcage cover, four-hemmed cloth, and cage sheet were made by lace with natural colors which cost less than 500 baht per piece. To associate with the local wisdom was a guideline for the production, development and setting the price of fabric patterns according to the quality of the fabric. There should be local fabric manufacturers promotion that suitable for the production of bird cage covers and gaining more online sales channels as a marketing approach.

Keywords: Local Fabrics Development, Zebra Dove, Three Southern Border Provinces

บทนำ

นกเขาชวาเป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (ประกอบ วรรณประเสริฐ, 2528) โดยเฉพาะในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลาบางส่วน ประชาชนนิยมเลี้ยงและเล่นนกเขาชวา โดยกระจัดกระจายอยู่ตามหมู่บ้าน ตำบลต่าง ๆ ทำให้นกเขาชวา นอกจากจะเป็นสัตว์เลี้ยงทางวัฒนธรรมแล้วยังกลายเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญของพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมถึงระดับประเทศไทย การเลี้ยงนกเขาชวาสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ผู้ที่นิยมเลี้ยงอย่างเป็นกอบเป็นกำ นับได้ว่าการเลี้ยงนกเขาชวา เป็นอาชีพที่น่าสนใจ ที่มีพัฒนาการมายาวนาน อีกอาชีพหนึ่ง อีกทั้งยังสร้างอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เศรษฐกิจประเภทนี้ได้อีกมากมาย อาทิ อาชีพทำกรงนก ทำหัวกรงนก ทำตะขอกรงนก ตัดเย็บผ้าประดับกรงนก เลี้ยงหนอนนก ปลุกกล้วยสำหรับนก ทำเสารอกนก ธุรกิจการให้เช่ารวนก ร้านขายของรางวัล ตลอดจนธุรกิจโฮมสเตย์ โรงแรมที่พัก อาชีพรับฝากรถเมื่อมีการ จัดการแข่งขัน เป็นต้น (สำนักงานเทศบาลนครยะลา, 2562)

นอกจากนกเขาชวาจะมีความสำคัญในแง่เศรษฐกิจสำหรับผู้เลี้ยงและผู้ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องแล้วนั้น นกเขาชวาถือได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สำคัญของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะนอกจากจะแสดงให้เห็นถึงวิถีความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่แล้ว กิจกรรมการเลี้ยงนกเขาชวายังเป็นการสร้างทุนทางวัฒนธรรม สร้างความรักความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่ผู้เลี้ยง ผู้ชื่นชอบนกเขาชวา (มัลลิกา คณานุรักษ์, 2549) โดยเฉพาะความสามัคคีที่เกิดขึ้นในสังคมพหุวัฒนธรรม ที่มีทั้งคนไทยพุทธ มุสลิม และจีน นับว่าเป็นผลดีในทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรม ทั้งนี้ เป็นเพราะความเป็นวิถีของนกเขาชวาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ในท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นประเพณีการแข่งขัน ความเชื่อ ศิลปะในการทำกรง การทำอุปกรณ์เสริมของกรงนก ตลอดจนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในสังคมนกเขาชวา จนทำให้กิจกรรมดังกล่าวกลายเป็นอัตลักษณ์ประจำพื้นที่ ในบรรดาสัตว์เลี้ยงทั้งหลายของมนุษย์ ที่มนุษย์ต้องทำที่อยู่อาศัยให้นั้น นกเขาชวานับเป็นสัตว์เลี้ยงชนิดหนึ่งที่ผู้เลี้ยงจะต้องทำที่อยู่อาศัยให้ ซึ่งการทำกรงนกเขาชวา นอกจากจะต้องมีความรู้และทักษะที่ดีแล้ว ผู้ทำกรงนกยังต้องให้ความใส่ใจเป็นอย่างดี ทั้งนี้ เพื่อให้ได้กรงนกที่มีความสวยงาม และสามารถทำราคาได้สูงไม่น้อยกว่าสัตว์ชนิดอื่น ๆ (จิรพันธุ์ สุขपालะ, 2538) การทำกรงนกเขาชวา นอกจากจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์อย่างประณีตในการผลิตขึ้นมา ยังต้องมีใจรักในศิลปหัตถกรรมประเภทนี้ด้วย จึงจะสามารถสร้างสรรค์ กรงนกดี ๆ มีคุณค่า และมีราคาที่สูงขึ้นได้ กรงนกเขาชวา จึงกลายเป็นความสุนทรีย์อย่างหนึ่งทั้งของผู้ทำกรงนกและผู้เลี้ยงนก ปัจจุบันนี้ ได้มีการพัฒนาการผลิตกรงนกให้มีรูปแบบที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เลี้ยงนก ถือเป็นการพัฒนาสุนทรีย์ภาพของสังคมนกเขาชวา ผลการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือสร้างสิ่งใหม่ ไม่ได้เป็นการทำลายคุณค่าทางสุนทรีย์ของศิลปะและวัฒนธรรมเดิม การพัฒนาเชิงวัฒนธรรม

สามารถสร้างวัฒนธรรมใหม่ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและมีนวัตกรรมใหม่ ทั้งทางเทคโนโลยี ระบบสังคม และความนิยม อาจกล่าวได้ว่า กรรณกเขาชาวาเป็นหัตถกรรมหนึ่งของสังคมกเขาชาวาที่เกิดจากการสังสมความคิด ความรู้สืบทอดมาตั้งแต่บรรพบุรุษจนกลายเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมให้กับกลุ่มผู้ผลิตกรรณกเขาชาวา สามารถทำรายได้ให้กับชุมชนปีละหลายล้านบาท ส่วนประกอบของกรรณกเขาชาวา ประกอบด้วย ตัวกรงหัวกรง ตะขอแขวน และผ้าคลุมกรง กลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวาได้ให้ความสำคัญกับกรรณกเขาชาวาเป็นอย่างมาก เพราะเปรียบเสมือนบ้านของนกเขาชาวา หากบ้านมีสภาพแวดล้อมที่ดีน่าอยู่ ก็ส่งผลต่อความสุขและสุขภาพของนกด้วยเช่นกัน โดยหนึ่งในองค์ประกอบของกรรณก นั้นก็คือ ผ้าคลุมกรรณกเขาชาวา ที่เสมือนหนึ่งเป็นเสื้อผ้าอาภรณ์ประดับกรรณกที่สร้างความโดดเด่น บ่งบอกถึงรสนิยม และสนนราคานกที่อยู่ในกรงด้วยเช่นกัน จึงก่อเกิดอาชีพดังกล่าวขึ้นในหมู่ของแม่บ้าน ซึ่งใช้เวลาว่างจากการประกอบอาชีพหลัก จนการเย็บผ้าคลุมกลายเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มแม่บ้านกลุ่มดังกล่าว สำหรับค่าจ้างเย็บผ้าคลุม หากกรณีเย็บอย่างเดียวไม่รวมค่าผ้า ผู้รับจ้างเย็บจะได้รับราคาค่าเย็บผ้า กรงละประมาณ 100 บาท โดยในแต่ละวันการเย็บผ้าคลุมกรรณกเขาชาวาและผ้าคลุมสี่ชาย สามารถสร้างรายได้ให้ครอบครัวประมาณ 500 - 1,000 บาท ต่อวัน รายได้ดังกล่าวสามารถช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้ระดับหนึ่งเลยทีเดียว อาจกล่าวได้ว่า ส่วนประกอบของกรรณกเขาชาวา โดยเฉพาะผ้าคลุมกรรณก เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่ง ที่สามารถสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มสตรี กลุ่มแม่บ้านในชุมชน ซึ่งผ้าคลุมกรรณกเขาชาวาที่ถือเป็นเสื้อผ้าอาภรณ์ของนกเขาชาวาหรือเป็นแฟชั่นของกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวา ทำให้กลุ่มผู้บริโภคเลือกซื้อแบบกระจัดกระจายเอาผ้าจากต่างประเทศมาใช้เพราะมีราคาถูก แต่หากท้องถิ่นสามารถวิเคราะห์ถึงข้อดี ข้อเสีย และสามารถผลิตผ้าและนำมาขายได้เอง จะถือว่าเป็น การนำรายได้เข้าสู่ชุมชนเป็นอย่างมาก เพราะปัจจุบันผู้บริโภคใช้ความรู้สึกในการเลือกซื้อเพียงอย่างเดียว หากในอนาคตได้ผลิตผ้าคลุมกรรณกเขาชาวาที่ถูกใจกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวา และมีคุณสมบัติที่ส่งผลในทางที่ดีให้กับนกเขาชาวาแล้วนั้น การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าตกแต่งกรรณกเขาชาวาให้เป็นที่ต้องการของกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวา จะเป็นงานวิจัยที่สร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีประโยชน์ต่อชุมชนสร้างรายได้ต่อชุมชน

จากข้อมูลข้างต้น ซึ่งเป็นที่มาและความสำคัญนำไปสู่ความสนใจที่จะศึกษาวิจัยองค์ประกอบผ้า ได้แก่ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า และลวดลายผ้า ที่เหมาะสมต่อกรรณกเขาชาวา เป็นการศึกษาลักษณะของผ้า แหล่งผลิตผ้าที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้คลุมกรรณกเขาชาวา และผลจากการศึกษานำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมผ้าที่เหมาะสมในการนำมาใช้คลุมกรรณกเขาชาวาในท้องถิ่นพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยทำการศึกษากลุ่มผู้ผลิตกรรณกเขาชาวา กลุ่มผลิตผ้าคลุมกรรณก ตลอดจนผู้เลี้ยงนกเขาชาวา ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ซึ่งหากงานวิจัยนี้ดำเนินการได้สำเร็จ จะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าให้กับชุมชน ที่เป็นกลุ่มผู้ผลิตผ้ากรรณกเขาชาวา โดยเฉพาะกลุ่มสตรี

กลุ่มแม่บ้าน สามารถจัดทำผ้าคลุมกรงนกเขาขาวที่เป็นที่ต้องการของผู้เลี้ยงนกเขาขาวในพื้นที่ ตลอดจนเป็นการสร้างสุขภาวะจิตให้กับผู้เลี้ยงนกและตัวนกเขาขาว นำไปสู่การจดลิขสิทธิ์นำรายได้สู่ชุมชน ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับศึกษาต่อเนื่องไปถึงการสนับสนุนในการจัดทำแผนธุรกิจผลิตผ้าคลุมกรงนกเขาขาว ของกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่น ในการผลิตผ้าคลุมตกแต่งกรงนกเขาขาว ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค และมีการผลิตการตลาดที่เป็นระบบ สามารถวางแผน การผลิตและการตลาด เพื่อเพิ่มหรือยกระดับราคา ช่องทางในการจัดจำหน่าย ตลอดจน การส่งเสริมการขาย และเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนในการประกอบอาชีพ และการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตผ้าคลุมกรงนกเขาขาวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ ประกอบกรงนกเขาขาว
2. เพื่อศึกษาระดับความต้องการของผู้เลี้ยงนกเขาขาวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรง นกเขาขาว
3. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการ นำมาใช้ประกอบกรงนกเขาขาว

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยศึกษาเชิงคุณภาพ นำไปสู่เชิงปริมาณ จากข้อสรุปในการศึกษาเชิงลึกจากการประชุมกลุ่มย่อยและสัมภาษณ์ ปรากฏที่เป็นผู้ประกอบการฟาร์มนกเขาขาว และกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่น ให้ได้ลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า และลวดลายผ้า ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาขาวที่มีความเป็นไปได้ ในการพัฒนาผ้าในเชิงพาณิชย์ได้ แล้วนำข้อสรุปจัดทำแบบสอบถามความต้องการของกลุ่มผู้ เลี้ยงนกเขาขาวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อจัดทำเป็นรายงานผลการวิจัย ให้กลุ่มผู้ผลิต ผ้าท้องถิ่นนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 ส่วน ตาม ประเภทของการวิจัย ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เชิงคุณภาพ เป็นการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับวงการการเลี้ยงนกเขาขาว ประกอบด้วย ปรากฏผู้เลี้ยงนกเขาขาว ที่เป็นคนผู้ประกอบการฟาร์มนกเขาขาวที่มี ประสบการณ์ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตัวแทนจากกลุ่มผู้ผลิตผ้าในท้องถิ่น จำนวน 9 ราย องค์การภาคีความร่วมมือในพื้นที่ ได้แก่ สมาคมนกเขาขาวเสียงภาคใต้ คณะกรรมการแข่งขัน ประธานชุมชน จำนวน 8 ราย รวมทั้งสิ้น จำนวน 17 ราย ในการพัฒนาผ้าท้องถิ่นเพื่อหา ข้อสรุปที่มีความเป็นไปได้ในการพัฒนาผ้าในเชิงพาณิชย์ได้ กล่าวคือ ได้ข้อมูลคุณลักษณะของ

ผ้าคลุมกรงนกต่าง ๆ ที่มีความอึดของข้อมูล ส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย ผู้ประกอบการฟาร์มนกเขาขาวในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 580 ราย แยกเป็นจังหวัดยะลา 248 ราย จังหวัดนราธิวาส 74 ราย จังหวัดปัตตานี 258 ราย รวมทั้งสิ้น 580 ราย โดยคำนวณตัวอย่างจากตารางเครซีมอแกน และสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ได้ตัวอย่างในจังหวัดยะลา 152 ราย จังหวัดนราธิวาส 66 ราย จังหวัดปัตตานี 155 ราย รวมทั้งสิ้น 373 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ตามรูปแบบวิจัย คือ เครื่องมือการศึกษาเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเจาะลึก ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการฟาร์มนกเขาขาว และใช้การประชุมกลุ่มย่อย เครื่องมือการศึกษาเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามเชิงโครงสร้าง ที่ผ่านการทดสอบคุณภาพ โดยตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540) โดยผ่านเกณฑ์ตัดสินที่ยอมรับได้ที่ ข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยวิธีการคำนวณของครอนบัค ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.708 และ 0.761 สำหรับข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนก และข้อมูลความต้องการผ้า ซึ่งเป็นคำถามแบบประเมินค่า

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาประเด็นและการสร้างข้อสรุป การวิจัยเชิงปริมาณ การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีการเชิงปริมาณ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยคำนวณทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ การศึกษาเชิงคุณภาพ มีผลการศึกษา ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของการเลี้ยงนกเขาขาวและการใช้ผ้าสำหรับกรงนกเขาขาว การเลี้ยงนกเขาขาวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพเสริม มีเพียงผู้เลี้ยงบางส่วนเท่านั้นที่มีศักยภาพในการเลี้ยงเชิงพาณิชย์ และประกอบเป็นอาชีพหลักได้ ซึ่งศักยภาพดังกล่าว ผู้เลี้ยงจะต้องมีประสบการณ์และความชำนาญในการเลี้ยงนกเขาขาว รวมทั้งมีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยง นกเขาขาว เช่น ผู้ทำกรงนก ผู้ทำผ้ากรงนก เป็นต้น

การใช้ผ้าสำหรับกรงนกเขาขาวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยรายละเอียด ในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 ลักษณะผ้ากรงนกเขาขาว แบ่งตามการใช้งานได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ผ้าคลุมกรงนกแบบสี่ชาย ใช้ คลุมด้านบนของกรงนกไว้ตลอดเวลา เหมือนเป็นหลังคาของกรงนกเพื่อป้องกันอันตรายต่าง ๆ รวมทั้ง แดด ฝน 2) ผ้าคลุมกรงนกแบบมิดชิด ใช้คลุมกรงนกทั้งกรง โดยเฉพาะเวลาที่มีการเคลื่อนย้ายนกเขาขาวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง

1.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผ้าคลุมกรงนกเขาชาวของผู้เลี้ยงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 1) ลักษณะผ้าคลุมกรงนกเขาชาวที่เน้นเรื่องสี และเนื้อผ้าซึ่งขึ้นอยู่กับความชอบ และความสวยงามความสบายตาของผู้ซื้อผ้าคลุมกรงนกเขา โดยไม่ได้คำนึงว่า คุณลักษณะเหล่านั้นจะส่งผล ต่อนกเขาชาวหรือไม่ อย่างไร เป็นเพียงพฤติกรรมความชอบโดยส่วนตัวของเจ้าของนก การใช้สีผ้าคลุมกรงนก เป็นเพียงสัญลักษณ์ให้ผู้เลี้ยงนกเขาชาวจดจำ โดยเฉพาะเวลาที่มีการลงสนามแข่งขัน 2) ราคาผ้าคลุมกรงนกเขาชาว ซึ่งเกิดจากระบบนิยมอย่างหนึ่งของผู้เลี้ยงนกเขาชาวหรือผู้ฝึกนกเขาชาวไว้ในครอบครอง หากกระสนิยมสูง ๆ นกและ กรงนกมีราคาแพง การเลือกใช้ผ้า ก็จะมีกระสนิยมที่สูงและราคาที่สูงตามไปด้วย ขณะเดียวกัน หากเป็นนกและ กรงนกธรรมดา การใช้ผ้าก็จะเหมาะสมตามราคาและสภาพของนกและกรงนกนั้น ๆ 3) ความจำเป็นในการเคลื่อนย้ายนกไปยังสนามแข่งขันหรือไปในสถานที่ต่าง ๆ ที่ต้องมีการแลกเปลี่ยนซื้อขายนก เป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่ทำให้ผู้เลี้ยงนกเขาชาวหรือผู้ฝึกนกเขาชาวไว้ครอบครองจำเป็นต้องมีผ้าคลุมกรงนก ทั้งนี้ ผ้าคลุมจะมีส่วนไม่ให้ นกตื่นและตื่นกลัวกับสถานที่ ๆ จะไปแข่งขัน รวมทั้งผ้าคลุมกรงนกเป็น ตัวช่วยในการปกปิดแสงแดดและลม ที่อาจจะมึผลกระทบต่อขนนกในขณะเดินทางอีกด้วย

1.1.3 ข้อดีข้อเสียของผ้าคลุมกรงนกเขาชาว ข้อดี ประกอบด้วย 1) การเป็นสัญลักษณ์ให้ผู้เลี้ยงหรือผู้ครอบครองนกเขาชาวจำกรงนกได้ ขณะนำนกไปแข่งขัน 2) มีไว้สำหรับคลุมกรงนก เพื่อไม่ให้นกตื่นและตื่นกลัว กับสถานที่ ๆ จะไปแข่งขัน 3) ช่วยในการปกปิดแสงแดดและลมที่ปะทะกับตัวนก ในขณะที่เดินทางไปแข่งขันหรือ ไปในสถานที่ต่าง ๆ ส่วนข้อเสีย ในมุมมองของผู้เลี้ยงหรือผู้ครอบครองนก อาจกล่าวได้ว่า ไม่ได้มีข้อเสีย หากแต่ผู้ใช้เลือกใช้ผ้าที่มีสีอ่อนจะสกปรกง่าย ยุ่งยากในการทำความสะดวก และทำให้กรงนกดูไม่ดี

1.2 ลักษณะคุณสมบัติของผ้าที่สามารถนำมาใช้คลุมกรงนกเขาได้ในเชิงพาณิชย์ มีข้อสรุปของคุณลักษณะผ้าคลุมกรงนกเขาชาว ที่สามารถนำมาใช้คลุมกรงนกเขาในเชิงพาณิชย์ ได้ดังนี้

1.2.1 คุณลักษณะของเนื้อผ้าคลุมกรงนก และผ้ารองกรงนั้น ผู้เลี้ยงที่เป็นปราชญ์เลือกใช้เนื้อผ้าคลุมกรงนกเขาชาวประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1) ผ้าไหมจีน มีลักษณะเป็นผ้าที่เน้นลวดลายแบบจีนโดยเฉพาะพวกลายมังกรต่าง ๆ ตามความเชื่อของคนจีน ตัวเนื้อผ้าจะเป็นผ้าไหมเงา มีความหนักของเนื้อผ้าอยู่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไปผ้าชนิดนี้ ได้รับความนิยมในผู้เลี้ยงนกเขาชาวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) ผ้าปักหรือผ้าลูกไม้ มีลักษณะเป็นงานฝีมือ เป็นงานที่ละเอียดและสวยงาม ผ้าลูกไม้ เป็นวิธีที่ด้ายหรือเส้นด้ายจะกลายเป็นผ้าหรืองานฝีมือที่ดี และได้นำลักษณะผ้าดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในงานผ้าประกอบกรงนกเขาชาวสำหรับผู้เล่นนกที่นิยมงานฝีมือ 3) ผ้ายัดหรือผ้าโซลอน มีลักษณะเป็นผ้าที่มีความหนาปานกลาง มีความพลิ้วและนุ่ม สามารถใช้ประโยชน์ ในงานตัดเย็บได้หลากหลายชนิด มีสีสันท

หลากหลายให้เลือก มีราคาไม่แพง ทำให้เป็นผ้าที่จะอยู่ในตัวเลือก ของกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาชาวที่มีงบประมาณไม่สูงนักในการหาผ้ามาให้กับนกในกรงของตนเอง 4) ผ้าแพร เป็นผ้าที่มีความพิเศษเฉพาะตัว ในเรื่องของความสวยงาม และเนื้อผ้าที่มีคุณลักษณะพิเศษ ที่หลากหลาย แต่อาจจะมีราคาค่อนข้างสูง ทำให้ผู้เลี้ยงนกเขาชาวส่วนหนึ่งนิยมนำผ้างดงามมาใช้เป็นผ้าคลุมกรงนกเขาของตนเองด้วยเช่นกัน 5) ผ้าร่ม สำหรับทำผ้าคลุมกรงนกเขา ที่ใช้กันในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ เป็นชนิดผ้าชนิดหนึ่งที่มีให้ผู้เลี้ยงนก เลือกซื้อหาตามความชอบได้เช่นกัน และ 6) ผ้าบาติก หรือ ผ้าปาเต๊ะหรือปาเต๊ะ ซึ่งในพื้นที่ชายแดนภาคใต้นั้น ผ้างดงามเป็นผ้าที่นิยมใช้กันในหมู่ผู้คนทั่วไป และการนำผ้างดงามมาประยุกต์ใช้กับการทำผ้าคลุมนกเขาชาว จึงเป็นเรื่องที่ไม่แปลกอะไรมากนัก ขณะเดียวกันบางครั้งผ้าบาติก ยังทำจากผ้าป่านมัสลิน มีลักษณะผ้านุ่ม เรียบ ๆ มีความลื่น ระบายอากาศได้ดี ไม่หนา ไม่บางจนเกินไป และผ้าป่านจะเป็นผ้าเนื้อโปร่ง มีความหยابและเย็นเล็กน้อย เนื้อผ้ามีความยืดหยุ่น และดูดความชื้น ได้ดี คนมักนิยมนำมาใช้ตัดเย็บผ้าคลุมกรงนกเขาชาวเหมือนกัน

1.2.2 ลักษณะของสีผ้าและลวดลายที่สามารถนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาได้ในเชิงพาณิชย์ ประกอบด้วย สีผ้าและลวดลายผ้าต่าง ๆ ได้แก่ 1) ผ้าสีพาสเทล ได้แก่ สีเขียวอ่อน สีฟ้าอ่อน มีลักษณะ เป็นสีอ่อนโยนละมุนตา เนื่องจากโทนสี มีความเป็นสีที่ไม่ดูดความร้อน บางเบา นุ่มนวล รู้สึกเย็น และสีพาสเทล ยังส่งผลต่ออารมณ์ของนกเขาชาวอีกด้วย 2) ผ้าสีทึบ ได้แก่ สีน้ำเงิน มีลักษณะเป็นผ้าโทนสีมืด และโทนเย็น ผ้าสีน้ำเงินมีความมืดทึบแสงได้ดี จะทำให้นกเขาชาวที่อยู่ในกรงสีน้ำเงินอยู่แล้วรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย และเย็นสบาย และช่วยปกปิดแสงได้ดีอีกด้วย เวลาพกวาไปไหนมาไหนนกเขาชาวจะได้ไม่ตื่นตัว และ 3) ผ้าสีสด ได้แก่ สีส้ม สีชมพู สีแดง มีลักษณะเป็นสีผ้าที่ร้อนแรง ผ้าที่มีสีโดดเด่น จะเป็นสีที่ดึงดูดสายตาและคู่แข่ง ซึ่งจากการพูดคุยกับปราชญ์ผู้รู้และเชี่ยวชาญในการเลี้ยงนกเขาชาวทั้งในระดับฟาร์ม และเลี้ยงเพื่อการแข่งขัน กว่าครึ่งของผู้รู้ ต่างให้ข้อมูลเกี่ยวกับสีผ้าที่นิยมนำมาใช้คลุมกรงนกเขา มักจะใช้สีโทนสด ที่มีความโดดเด่น โดยให้เหตุผลที่ใกล้เคียงกัน และส่วนใหญ่ มักกล่าวถึงเฉพาะในส่วน of สีผ้า ซึ่งในเรื่องของลวดลายผ้านั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความชอบของแต่ละบุคคล ซึ่งผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าในชุมชน ได้เห็นด้วยในประเด็นของลวดลายผ้าตามความคิดเห็นดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2. ผลการศึกษาเชิงปริมาณ การศึกษาข้อมูลในเชิงปริมาณ ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป มากที่สุด โดยมีอายุเฉลี่ย 52.8 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา นับถือศาสนาอิสลาม มีอาชีพ ทำสวน ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชอื่น ๆ เป็นอาชีพหลักและอาชีพรอง มีรายได้และรายจ่ายเฉลี่ย ต่อเดือนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มากที่สุด และมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป

2.2 ข้อมูลการเลี้ยงนกเขาขาวและการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกเขาขาว

2.2.1 ข้อมูลการเลี้ยงนกเขาขาว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลี้ยงนกเขาขาวเป็นอาชีพเสริมมากกว่าอาชีพหลัก ได้รับความรู้หรือมีประสบการณ์ในการเลี้ยงนกเขาขาวมาแล้ว 1 - 5 ปี ได้รับประสบการณ์ ในการเลี้ยงนกเขาขาวจากเพื่อนบ้าน และจากการสืบทอดจากบรรพบุรุษ โดยมีความรู้ความเข้าใจและทักษะ ในการเลี้ยงนกเขาขาวอยู่ในระดับมาก สำหรับจำนวนนกเขาขาวที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่า มีจำนวนนกเขาขาวที่มีอยู่ในปัจจุบัน เฉลี่ย 28.8 นก โดยมีจำนวนนกเขาขาวทั้งเพศผู้และเพศเมีย น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 นก กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เลี้ยงนกเขาขาวไว้เพื่อแข่งขัน รางวัล ชื่อเสียง ในการเลี้ยงนกเขาขาวของผู้เลี้ยงมีค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเลี้ยง ได้แก่ ค่ากรงเลี้ยงเฉลี่ย 8,050.2 บาท ค่าอุปกรณ์ในกรงเลี้ยง ประกอบด้วย ค่าถ้วยจานอาหารน้ำ เฉลี่ย 317.2 บาท ค่าผ้าคลุมกรงเฉลี่ย 589.4 บาท ค่าอาหารในการเลี้ยงนกเขาขาวเฉลี่ย 663.9 บาท ต่อเดือน ค่ายารักษาโรคในการเลี้ยงนกเขาขาวเฉลี่ย 307.9 บาท ต่อเดือน

2.2.2 ข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกเขา เป็นการนำเสนอข้อมูล 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกเขา ตามส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ชนิดผ้าคลุม/ห่มกรงนก ที่ใช้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ผ้าลายลูกไม้เป็นผ้าคลุม/ห่มกรงนกเขาขาว มากที่สุด รองลงมา ใช้ผ้าไหมจีน ผ้าโซล่อน (แบบยัด) ใช้ผ้าแพร และผ้าอื่นๆ เช่น ผ้าร่ม ผ้าบาติก น้อยที่สุด ราคาผ้าที่เหมาะสมกับความต้องการ (ราคาต่อกรงนก 1 กรง) โดยราคาผ้า น้อยกว่า 500 บาท เป็นราคาที่เหมาะสมกับความต้องการมากที่สุด แหล่งผ้า ที่ซื้อส่วนใหญ่ซื้อผ้าคลุม/ห่มกรงนกเขาขาวจากร้านขายอุปกรณ์นกในท้องถิ่น ได้รับการลดราคาเป็นการส่งเสริม การขายจากการเลือกซื้อผ้าห่มกรงนกเขาขาว มากที่สุด สำหรับคุณลักษณะที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้า พบว่า คุณลักษณะด้านเนื้อผ้า เป็นคุณลักษณะที่กลุ่มตัวอย่างใช้ประกอบในการเลือกผ้าเป็นอันดับแรก และคุณลักษณะสีผ้า เป็นอันดับสองที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้า ส่วนคุณลักษณะด้านลวดลาย และกลิ่นผ้า เป็นคุณลักษณะที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้าเป็นอันดับสาม และสี ตามลำดับ 2) ผ้าสีขาวและผ้ารองกันกรงนก ตามส่วนประสมทางการตลาด พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้ผ้าลายลูกไม้เป็นผ้าสีขาวและผ้ารองกันกรงนก ในราคาที่น้อยกว่า 500 บาท เป็นราคาที่เหมาะสมกับความต้องการ ส่วนใหญ่ซื้อผ้าสีขาวและผ้ารองกันกรงนกเขาขาว จากร้านขายอุปกรณ์นกในท้องถิ่น และได้รับการลดราคาเป็นการส่งเสริมการขายจากการเลือกซื้อผ้าสีขาว และผ้ารองกันกรงนกเขาขาว มากที่สุด สำหรับคุณลักษณะที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้าสีขาวและ ผ้ารองกันกรงนก พบว่า คุณลักษณะด้านเป็นคุณลักษณะเนื้อผ้าที่กลุ่มตัวอย่างใช้ประกอบในการเลือกผ้า เป็นอันดับแรก และคุณลักษณะสีผ้า เป็นอันดับสอง ที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้า ส่วนคุณลักษณะด้านลวดลาย และกลิ่นผ้า เป็นคุณลักษณะที่ใช้ประกอบในการเลือกผ้าเป็นอันดับสาม และสี ตามลำดับ

1

2

1

2

3

4

3

4

ภาพที่ 1 ผ้ากรงนกเขาวาสีน้ำเงิน

ภาพที่ 2 ผ้ากรงนกเขาวาสีเขียว

ผ้าคลุมกรงนกเขาวาที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการคือ ชอบผ้าลูกไม้ โดยเน้นความเป็นเอกลักษณ์ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งใช้ผ้าท้องถิ่นเสริมด้วยผ้าลูกไม้ให้ดูหรูหรา สวยงาม โดยเนื้อผ้าโปร่งสบายไม่อมน้ำ ไม่ทำให้เกิดกลิ่นอับ สีของผ้าโดดเด่นเป็นธรรมชาติ และไม่เก๋าง่าย สำหรับลวดลายผ้าที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะไม่นิยมลวดลายสัตว์ จะเน้นลวดลายธรรมชาติ หมายเลข 1 เป็นผ้าสีเขียว ผ้ารองพื้น เป็นผ้าท้องถิ่นลายผ้าปาเต๊ะ เน้นความเป็นเอกลักษณ์ ตกแต่งด้วยผ้าลูกไม้เพื่อความสวยงามและดูหรูหราให้กับ กรงนกเขาวา หมายเลขที่ 2 ผ้าคลุมกรงนกเขาวาออกแบบให้เหมาะกับสภาพอากาศที่ร้อนอากาศถ่ายเทสะดวก หมายเลขที่ 3 ผ้าคลุมกรงนกเขาวาออกแบบให้เหมาะกับสภาพอากาศปกติทั่วไป ป้องกันสัตว์อันตราย ที่จะมาทำร้ายนกเขาวา หมายเลขที่ 4 ผ้าคลุมกรงนกเขาวาเหมาะสำหรับอากาศหนาวหรือเวลานกเขาวา อยู่ในห้องแอร์ ซึ่งผู้ออกแบบ ออกแบบให้ตามความต้องการผู้บริโภคผ้าคลุมกรงนกเขาวาสามารถใช้ได้หลากหลายสถานการณ์ตามสภาพอากาศ เพียงซื้อ 1 ผืนสามารถใช้ได้อย่างครอบคลุม ซึ่งปกติโดยทั่วไปใช้แบบลักษณะผ้า แบบเดียวจึงไม่ตอบโจทย์ผู้บริโภค สำหรับราคาของผ้านั้น หากผู้ผลิตกรงนกเขาวาจะทำการค้า สามารถเลือกเกรดผ้า ให้เหมาะสมกับราคาโดยคงความต้องการตามแบบสอบถามข้างต้นได้

2.2.3 ความคิดเห็นต่อผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกและการใช้ประโยชน์พบว่า มีความคิดเห็น ในระดับมากทุกประเด็น โดยประเด็น “ช่วยลดการทำอันตรายจากสัตว์ต่าง ๆ ที่เป็นศัตรูต่อนกเขาวา เช่น แมว สัตว์เลื้อยคลาน” และ ประเด็น “ผ้าคลุมกรงนกเขาวาคือ ผ้าที่คลุมตัวกรงทั้งหมดเพื่อไม่ให้นกตื่นเวลาเดินทางไกล และป้องกันสัตว์ร้ายมองเห็น

ป้องกันการตื่นของนกเขาขวาเพื่อไม่ให้บาดเจ็บ” มีคะแนนเฉลี่ยสูงมาก เป็นลำดับต้น ส่วนประเด็น “ผ้าคลุมกรงนกเขาช่วยการมองเห็นระหว่างนก กรงที่มีนกหลายตัว เพื่อลดความเคซินส่งผลต่อ การขึ้นของนก” มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ข้อมูลความต้องการผ้าที่มีคุณลักษณะกลืนผ้า เนื้อผ้า สีผ้า และลวดลายผ้า ที่สามารถนำมาใช้ประกอบกรงนกเขา ผลการวิเคราะห์ (ตารางที่ 1) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการในระดับมากกับทุกคุณลักษณะผ้า โดยมีความต้องการในคุณลักษณะของสีผ้าที่เป็นธรรมชาติด้วยคะแนนที่สูงที่สุด รองลงมามีความต้องการ ในคุณลักษณะเนื้อผ้าที่แห้งง่ายเมื่อโดนน้ำ และต้องการในคุณลักษณะด้านลวดลายที่เป็นเป็นเอกลักษณ์จำง่าย สำหรับคุณลักษณะด้านกลืนผ้า พบว่า มีคะแนนความต้องการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ โดยเฉพาะประเด็นกลืนผ้าที่ไม่มีกลิ่นเหม็น กลิ่นฉุน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นในเรื่องกลิ่นผ้าเท่าที่ควร

ตารางที่ 1 ระดับความต้องการผ้าที่มีคุณลักษณะกลืนผ้า เนื้อผ้า สีผ้า และลวดลายผ้าที่สามารถนำมาใช้คลุมกรงนกเขา

คุณลักษณะ	ระดับความต้องการ		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลค่า
กลืนผ้า			
1. คุณลักษณะของกลืนผ้าที่ไม่มีกลิ่นเหม็น กลิ่นฉุน	3.61	1.27	มาก
2. คุณลักษณะของกลืนผ้าที่มีกลิ่นธรรมชาติ	3.74	1.27	มาก
เนื้อผ้า			
1. ผ้าโปร่งสบาย สามารถมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	3.77	1.27	มาก
2. ไม่ซับน้ำทำให้เกิดกลิ่นเหม็น	3.64	1.23	มาก
3. ผ้าไม่บางเมื่อคลุมแล้วมองไม่เห็นเงาด้านนอก	3.59	1.23	มาก
4. ผ้าที่แห้งง่ายเมื่อโดนน้ำ	3.82	1.21	มาก
5. มีเนื้อหาที่ทนแดดทนฝนไม่เก่าง่าย	3.79	1.25	มาก
สีผ้า			
1. สีผ้าธรรมชาติ	3.91	1.20	มาก
2. สีที่ไม่จัดจ้าน	3.68	1.24	มาก
3. สีที่มีสีสันทึบเป็นเอกลักษณ์จำง่าย	3.76	1.26	มาก
4. สีที่ทำให้ผ้าเก่าช้า	3.76	1.23	มาก
5. สีที่เป็นสิริมงคลถูกชะตากับเจ้าของนก	3.66	1.26	มาก
ลวดลายผ้า			
1. ลวดลายที่เป็นเป็นเอกลักษณ์จำง่าย	3.81	1.17	มาก
2. ลวดลายผ้าที่ไม่โปรงจนแสงทะลุได้	3.66	1.24	มาก

2.4 ข้อเสนอแนะที่มีต่อการพัฒนารูปแบบและตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการนำมาใช้คลุม กรงนกเขาขาวในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งครอบคลุมคุณลักษณะของผ้าทั้งด้านเนื้อผ้า สี ลวดลาย และกลิ่นผ้า โดยเน้นไปในด้านของสีและลวดลายผ้ามากที่สุด รองลงมาได้แก่ เนื้อผ้า และ กลิ่นผ้า และพัฒนารูปแบบโดยการใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในการผลิต และนำปัจจัยทางด้านราคาที่เหมาะสมกับคุณภาพผ้า ส่งเสริมการผลิตผ้าโดยกลุ่มผู้ผลิตผ้าในท้องถิ่น และเพิ่มช่องทางการขายผ่านระบบออนไลน์ เพื่อส่งเสริมตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการนำมาใช้ทำผ้าคลุมกรงนก

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ นำมาซึ่งข้อค้นพบต่าง ๆ ที่มีความสอดคล้องและเกี่ยวข้องกับแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีข้ออภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ลักษณะ กลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาขาว ซึ่งจากการศึกษาจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับคุณลักษณะของเนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า และกลิ่นผ้า ตามลำดับ โดยเน้นไปยังเนื้อผ้าที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์กับกรงนก เช่น ช่วยป้องกันอันตรายจากศัตรูนก ไม่ให้นกตื่นเวลาเคลื่อนย้ายนกไปในที่ต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ (มัลลิกา คณานุรักษ์, 2549) ที่ได้อธิบายถึงประโยชน์ของผ้าคลุมกรงนกมีต่อคนของผู้เลี้ยง โดยสรุป คือ 1) ลดความระแวงให้คน 2) ลดโอกาสการถูกจู่โจม จากสัตว์ผู้ล่า เช่น เหยี่ยว นกกระปูด เนื่องจากผ้าจะช่วยปิดกั้นและลดพื้นที่ในการเข้าจู่โจมให้เหลือน้อยลง 3) ลดการถูกแดดเผาเกินจำเป็น และ 4) ลดการมองเห็นนกตัวอื่นเพื่อจะได้ไม่มีตัวที่ต้องแพ้หรือชนะกันในบ้าน

ขณะเดียวกันในประเด็นคุณลักษณะด้านสีผ้าและลวดลายยังเป็นคุณลักษณะที่ถูกกล่าวถึงในอันดับถัดมา โดยสีและลวดลายเป็นคุณลักษณะที่กล่าวถึงรวมกันสำหรับกลุ่มผู้เลี้ยงและผู้เชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงนกเขาขาว โดยสีสำหรับการเลี้ยงในบ้านหรือในฟาร์มเห็นว่าควรใช้แนวสีธรรมชาติ ในขณะที่ออกไปข้างนอก เช่น นำไปแข่งขัน นิยมใช้สีแสด ที่เห็นเด่นชัด เพื่อเป็นสัญลักษณ์จำได้ง่าย ควบคู่กับลายที่มีความสวยงาม เช่น ลายลูกไม้ ลายเป็นเอกลักษณ์อย่างลายปาเต๊ะ ที่เป็นผ้าท้องถิ่นสามจังหวัดชายแดน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ (ปิวิณา เจาะอารง กัลยรัตน์ พินิจจันทร์และชรียาน ยีแวง, 2561) ได้ศึกษาการพัฒนานวัตกรรมการตลาดจากภูมิปัญญา การเลี้ยงนกเขา ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกเขาขาว ซึ่งผ้าปาเต๊ะที่ใช้ตัดเย็บมีความสวยงาม และคุณภาพผ้าแตกต่างจากชุดผ้าคลุมกรงนกที่มีขายอยู่เดิมในท้องตลาด ได้รับความสนใจจากผู้เลี้ยงนกเขาขาว เช่นเดียวกับ กลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาชีพศึกษาร่วมกับคณะกรรมการจัดการนวัตกรรมการอาชีพศึกษา กล่าวถึงผ้าท้องถิ่นที่มีการส่งเสริมให้ทำผ้าห่มกรงนก เช่น การทำผ้าปาเต๊ะในจังหวัดนราธิวาส ปัจจุบันการทอผ้า

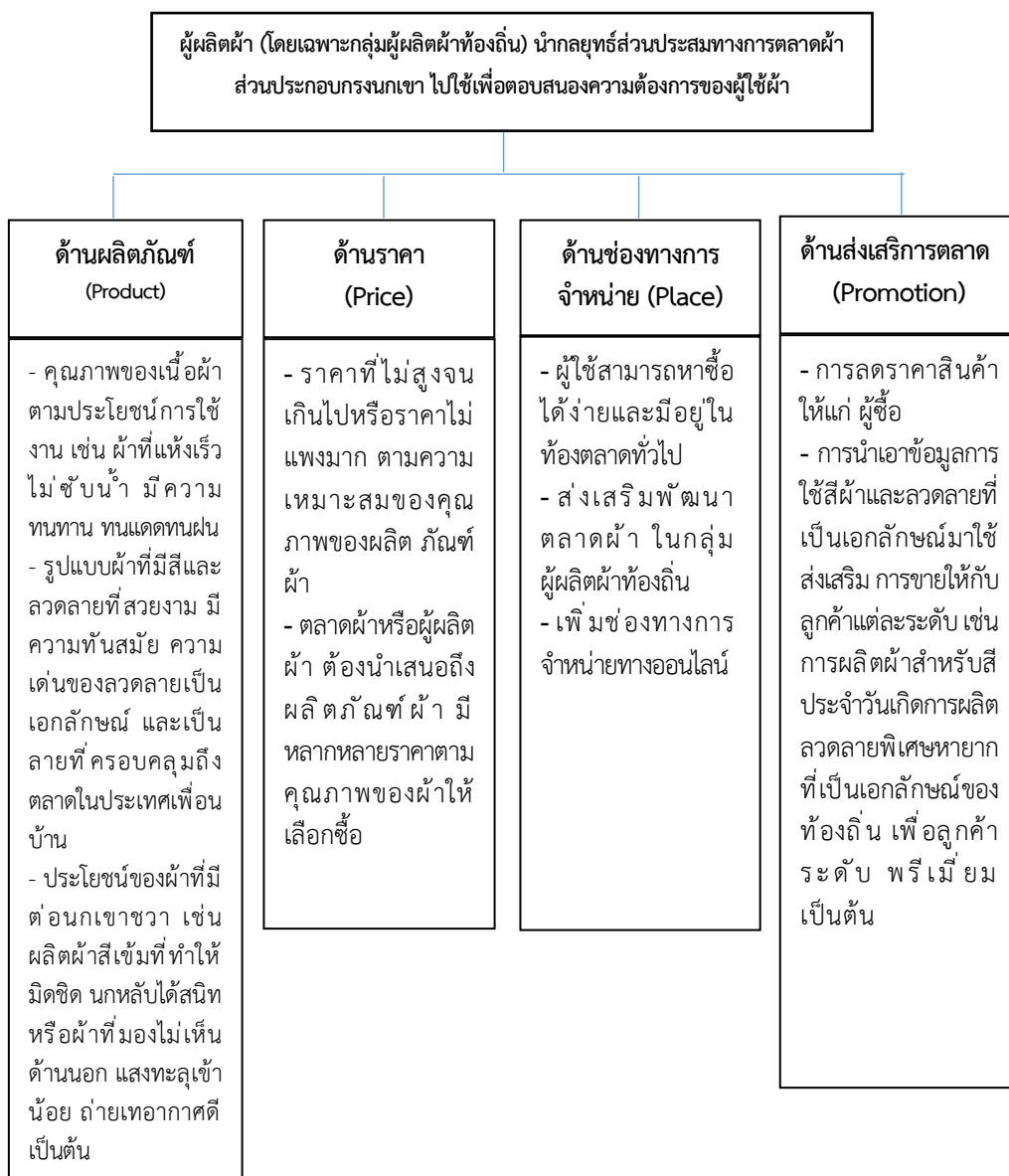
พื้นบ้านเหล่านี้ กำลังได้รับการรื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ เพราะเป็นผ้าที่มีลักษณะพิเศษที่ไม่สามารถผลิตได้ในโรงงานอุตสาหกรรม และมีสีและลวดลายที่สวยงามเหมาะกับการนำมาทำผ้าห่มกรงนก (กลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษาร่วมกับคณะกรรมการจัดการนวัตกรรมการอาชีวศึกษา, 2563)

2. ความต้องการของผู้เลี้ยงนกเขาชวาในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อลักษณะกลิ่นผ้า เนื้อผ้า สีผ้า ลวดลายผ้า ที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาชวา พบว่า มีความต้องการในคุณลักษณะของสีผ้า ที่เป็นธรรมชาติด้วยคะแนนที่สูงที่สุด รองลงมามีความต้องการในคุณลักษณะเนื้อผ้าที่แห้งง่ายเมื่อโดนน้ำ และต้องการในคุณลักษณะด้านลวดลายที่เป็นเป็นเอกลักษณ์จำง่าย สำหรับคุณลักษณะด้านกลิ่นผ้า พบว่า มีคะแนนความต้องการน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกลยุทธ์ (Kotler, P., 1997) ที่ต้องดำเนินการ ในการวางแผนการตลาดเพื่อรองรับการผลิตผลิตภัณฑ์ผ้าที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาชวา ซึ่งเน้นไปยังตัวผลิตภัณฑ์ เพื่อสนองความต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าที่เป็นผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ ใช้วัสดุที่แห้งง่าย และมีลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์ ซึ่งในคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ผ้าดังกล่าว ย่อมนำมาซึ่งกระบวนการผลิต ที่อาจต้องใช้การลงทุนที่สูงขึ้น วัสดุที่มีคุณภาพ ใช้ศิลปะในการออกแบบลวดลายที่ยากและใช้ความสามารถมากขึ้น เพื่อให้ผู้ใช้ที่ต้องการจริง ๆ ซึ่งถ้าได้รับการตอบสนองแล้ว ผู้เลี้ยงนกเขาชวากลุ่มดังกล่าวก็จะเกิดความสุข ความพึงพอใจและยินดีที่จะแลกเปลี่ยนตามมูลค่าที่ตนเองพึงพอใจ (มณฑิรา สุวรรณณิรัตน์, 2553)

3. แนวทางในการพัฒนารูปแบบและตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาชวา ซึ่งนอกจากตลาดท้องถิ่นเดิมที่มีการขายผ้าอยู่แล้ว ควรมีการพัฒนารูปแบบการทำผ้าและพัฒนาผ้าห่มกรงนกเขาชวา โดยนำเอาใช้ภูมิปัญญาของชุมชนต่าง ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนที่มีความโดดเด่น ทั้งที่เป็นผ้าท้องถิ่น เช่น ผ้าปาเต๊ะ หรือลวดลายศิลปะท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดน มาพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่และอาจจะพัฒนารูปแบบใหม่ ๆ ตามแนวคิดของ ประสงค์ ประณีตพลกรัง ที่สอดคล้องกับแนวคิด การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่หรือปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมเพื่อเพิ่มมูลค่าการแข่งขัน เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีความแตกต่างจากคู่แข่ง และเป็นการผลิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ผ้าในแต่ละระดับ นอกจากนั้น ยังช่วยส่งเสริมอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการผลิตผ้าห่มกรงนกเขาให้เกิดความยั่งยืนในท้องถิ่น อีกด้วย (ประสงค์ ประณีตพลกรัง, 2547)

องค์ความรู้ใหม่

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ ซึ่งสรุปได้ถึงคุณลักษณะผ้าด้านต่าง ๆ และเชื่อมโยงนำไปสู่องค์ความรู้ใหม่สำหรับผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกในพื้นที่สำหรับประเด็นของส่วนประสมทางการตลาดที่เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ สามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 3 ผู้ผลิตผ้า (โดยเฉพาะกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่น) นักกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดผ้า
ส่วนประกอบกรรณกเขา ไปใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ผ้า

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ ทั้งสองส่วนเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งได้ข้อสรุปถึงความสำคัญ ขององค์ประกอบของผ้าที่เป็นส่วนประกอบกรรณก โดยเนื้อผ้าที่ใช้ ได้แก่ ผ้าลูกไม้ ผ้าไหมจีน และใช้สีผ้าในการเลี้ยงทั่วไปเป็นสีธรรมชาติ โทนอ่อนโทนทึบ เมื่อมีการแข่งขันหรือ

เคลื่อนย้ายยาก มักใช้สีที่โดดเด่น เป็นสัญลักษณ์ให้จำได้ง่าย ไปสู่ข้อสรุปเชิงปริมาณ ที่สอดคล้องกันในลักษณะของการให้ความสำคัญกับเนื้อผ้า สี ลวดลาย และกลิ่น ตามลำดับ โดยเนื้อผ้า ทั้งในส่วนของผ้าคลุมกรงและผ้าสี่ชายผ้ารองกรงก็นิยมใช้ ผ้าลายลูกไม้ ต้องการสีที่เป็นธรรมชาติ โดดเด่น ราคาผ้าไม่เกิน 500 บาท ต่อชิ้น หาซื้อได้ในร้านขายอุปกรณ์เลี้ยงนกทั่วไป และใช้ภูมิปัญญาของท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์เป็นแนวทางในการผลิตและพัฒนาารูปแบบผ้า ส่วนการตลาดผ้า สามารถนำเสนอกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดตั้งแต่ผลิตภัณฑ์ ราคาที่เหมาะสมตามคุณภาพผ้า ช่องทางการจำหน่าย โดยส่งเสริมกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการผลิตผ้าประกอบกรงนกเขาชวา และมุ่งเน้นการทำตลาดออนไลน์ให้ทันกับยุคสมัยการเข้าถึงผู้บริโภค ตลอดจนการมีโปรโมชั่นต่าง ๆ ที่เหมาะกับตลาดแต่ละระดับ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย สำหรับผลการวิจัยซึ่งส่วนใหญ่เน้นไปยังผลิตภัณฑ์ผ้าหมกรงนกเขาชวาที่ผู้เลี้ยงนกต้องการตามคุณ ลักษณะต่าง ๆ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย จากผลการศึกษาในพัฒนารูปแบบและตลาดผ้าท้องถิ่นที่เหมาะสมในการนำมาใช้ประกอบกรงนกเขาชวานั้น สามารถเสนอแนะได้ตามส่วนประสมการตลาด ดังนี้ 1) ด้านผลิตภัณฑ์ เน้นคุณลักษณะผ้าด้านต่าง ๆ ตามรสนิยมและกำลังการซื้อของกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขา โดยคำนึงถึง 1.1) คุณภาพของเนื้อผ้าตามประโยชน์การใช้งาน เช่น ผ้าที่แห้งเร็ว ไม่ยับน้ำ มีความทนทาน ทนแดดทนฝน 1.2) รูปแบบผ้าที่มีสีและลวดลายที่สวยงาม มีความทันสมัย ความเด่นของลวดลายเป็นเอกลักษณ์ และอาจจะเป็นลายที่ครอบคลุมถึงตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน 1.3) ประโยชน์ของผ้าที่มีต่อนกเขาชวา เช่น ควรผลิตผ้าสี่เข็มที่ทำให้มีมิติ นกหลับได้สนิท หรือผ้าที่มีลักษณะผ้าไม่หนาเกินไป และน้ำหนักไม่มากจนเกินไป มองไม่เห็นด้านนอก แสงทะลุเข้าน้อย ถ่ายเทอากาศดี เป็นต้น 2) ด้านราคา ข้อเสนอแนะส่วนผสมทางการตลาดด้านราคา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างต้องการผ้าในราคาที่ไม่สูงจนเกินไปหรือราคาไม่แพงมาก ตามความเหมาะสมของคุณภาพของผลิตภัณฑ์ผ้า ดังนั้น ตลาดผ้าหรือผู้ผลิตผ้า ต้องนำเสนอถึงผลิตภัณฑ์ผ้ามีหลากหลายราคาตามคุณภาพของผ้าให้เลือกซื้อ ทั้งนี้ ในการตั้งราคาผ้า ควรคำนึงถึงรูปแบบด้านสีและลวดลายที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้ใช้ด้วยเช่นกัน 3) ด้านช่องทางการจำหน่าย สามารถมีช่องทางการจำหน่ายที่ผู้ใช้สามารถหาซื้อได้ง่ายและมีอยู่ในท้องตลาดทั่วไป นอกจากนั้น การส่งเสริมพัฒนาตลาดผ้าในกลุ่มผู้ผลิตผ้าท้องถิ่นเอกลักษณ์ของพื้นที่ให้เป็นทางเลือกในการหาซื้อผลิตภัณฑ์ผ้า และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทางออนไลน์ที่ลูกค้าสามารถเข้าถึงได้สะดวก 4) การส่งเสริมการตลาด การส่งเสริมการตลาดส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการลดราคาสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาครั้งนี้ การนำเสนอข้อมูลการใช้สีผ้าและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์มาใช้ส่งเสริมการขายให้กับลูกค้าแต่ละระดับ เช่น การผลิตผ้าสำหรับสีประจำวันเกิด การผลิตลวดลายพิเศษหายากที่เป็นเอกลักษณ์ ของท้องถิ่น เพื่อลูกค้าระดับพรีเมียม เป็นต้น ข้อเสนอแนะต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของภาครัฐ ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐ ควรให้การสนับสนุนทั้งในส่วนของการผลิตและการใช้ผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น ได้แก่ 1) ส่งเสริมอาชีพให้แก่คนใน

ท้องถิ่นในการผลิตผ้าที่สร้างความเป็นเอกลักษณ์ในการผลิตผ้าคลุม กรงนกเขาขาว เช่น การส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตผ้าห่มกรงนกเขาขาวในแต่ละท้องถิ่น โดยผลิตผ้าและพัฒนาผ้าคลุมกรงนกเขาขาว โดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชนต่าง ๆ ให้มีลวดลายศิลปะท้องถิ่น ที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมไปถึงการพัฒนาลวดลายที่สอดคล้องกับตลาดต่างประเทศไปด้วย เช่น ตลาดมาเลเซีย อินโดนีเซีย เป็นต้น 2) การส่งเสริมการใช้ผ้าของท้องถิ่นให้กับกลุ่มผู้เลี้ยงนกเขาขาวในพื้นที่ โดยหันมาใช้ผ้าคลุมกรง นกเขาขาวที่ผลิตโดยใช้ภูมิปัญญาของชุมชนต่าง ๆ ให้มีลวดลายศิลปะท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ผ้าคลุมกรงนกเขาขาวด้วยการช่วยกันอนุรักษ์ผ้าที่ผลิตด้วยวัสดุภายในท้องถิ่น ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป โดยการศึกษาในครั้งนี้ จะเห็นได้ว่า คุณลักษณะด้านกลิ่น เป็นคุณลักษณะที่ผู้ใช้ผ้าไม่ได้ให้ความสำคัญเท่าที่ควร ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ถึงคุณลักษณะดังกล่าวที่ส่งผลต่อนกเขาขาว ดังนั้น สำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาผลิตภัณฑ์ผ้าในมิติที่มีผลต่อสุขภาพของนกเขาขาว หรือส่งผลกระทบในทางพฤติกรรมของนกต่อการใช้ผลิตภัณฑ์ผ้าที่มีคุณลักษณะต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่สนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากทุนอุดหนุนงบประมาณ บำรุงการศึกษาประจำปี 2564

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มวิจัยและพัฒนานวัตกรรมอาชีวศึกษาร่วมกับคณะกรรมการจัดการนวัตกรรมการอาชีวศึกษา. (2563). กรงนกประดิษฐ์จากผ้าลายไทย. เรียกใช้เมื่อ 10 มกราคม 2563 จาก <http://thaiinvention.net/detail.php>
- จิรพันธุ์ สุขปาละ. (2538). การเลี้ยงนกเขาขาวและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง: ศึกษาจากอำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประกอบ วรรณประเสริฐ. (2528). ตำรานกเขาขาว. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาการ.
- ประสงค์ ประณีตพลกรัง. (2547). การบริหารการผลิตและการปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: ธนธีการพิมพ์.
- ปวีณา เจาะอารง กัลยรัตน์ พินิจจันทร์และชรีฮาน ยีแวง. (2561). การพัฒนานวัตกรรมการตลาดจากภูมิปัญญาการเลี้ยงนกเขา. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- มณฑิรา สุวรรณมณีรัตน์. (2553). ความต้องการพัฒนาตนเองของบุคลากรเทศบาลตำบลแหลมงอบ อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2549). นกเขาขาว นกกรงหัวจุก. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานเทศบาลนครยะลา. (2562). ธุรกิจเกี่ยวกับนก. (ออนไลน์). เรียกใช้เมื่อ 1 สิงหาคม 2562 จาก http://www.yalabirdcity.com/red_whiskered_bulbul/detail/13
- Kotler, P. (1997). Marketing Management: Analysis, planning, implementation and control, (9thed.). New Jersey: A Simon & Schuster Company.